

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αύγουστος | Σεπτέμβριος | **2013**

Τεύχος
19

Κύθνος:
Ποιότητα ζωής και τουριστική αναπτυξη
Μεσαιωνικός μόλος των Μύλων Ρόδου
Συνεδρίαση Επιτροπής
Παρακολούθησης του Προγράμματος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ
2007-2013

Στηρίζει ό,τι αξίζει

Αγαπητοί αναγνώστες,

Με την 5η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης στις αρχές του φθινοπώρου, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013 -όπως άλλωστε και τα υπόλοιπα Προγράμματα του ΕΣΠΑ- εισέρχεται πλέον στην τελική ευθεία που το οδηγεί προς το κλείσιμό του. Όπως θα διαβάσετε στο άρθρο της σελίδας 10 αυτό σημαίνει ότι το επόμενο διάστημα θα πρέπει να γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες (επανεξέταση του χρονοδιαγράμματος των ενταγμένων έργων, εντοπισμός των έργων που θα μεταφερθούν σε Επιχειρησιακά Προγράμματα της νέας περιόδου προγραμματισμού, μεταφορές πόρων από τις κατηγορίες όπου παρατηρείται υστέρηση προς εκείνες όπου η υλοποίηση είναι ταχύτερη, κτλ.), προκειμένου να αξιοποιηθούν καλύτερα οι πολύτιμοι διαθέσιμοι πόροι.

Σε αυτό το τεύχος μας αφιερώνουμε τρεις σελίδες στην Κύθνο, ένα κυκλαδονήσι με πολλές φυσικές ομορφιές, που με σεβασμό στο περιβάλλον προσπαθεί να κάνει το αναπτυξιακό άλμα και να εντάξει με οργανωμένο τρόπο το όνομά του στον τουριστικό χάρτη, επενδύοντας μέσω του ΕΣΠΑ 5,5 εκ. ευρώ σε σημαντικά έργα υποδομής. Θα βρείτε επίσης μια εκτενή παρουσίαση, αλλά και πολύ εντυπωσιακές φωτογραφίες, για την ολοκληρωμένη επέμβαση στα οχυρωματικά μνημεία των μολών που βρίσκονται στο μεσαιωνικό λιμάνι της Ρόδου, η οποία γίνεται από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Στις δύο τελευταίες μας σελίδες, όπως πάντα, υπάρχουν λεπτομέρειες για την εξέλιξη του Προγράμματος το τελευταίο δίμηνο και όλα τα νέα έργα που εντάχθηκαν.

Καλή ανάγνωση

*Το εξώφυλλο μας:
Η παραλία Κολώνα στην Κύθνο*

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

**Εκδίδεται από την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή
της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου**

διεύθυνση: Σάκη Καράγιωργα 22 - 84100 Σύρος

τηλ.: 22813 60800

φαξ: 22813 60860

ιστοσελίδα: www.eda.notioaigaio.gr

e-mail: notioaigaio@mou.gr

επίβλεψη έκδοσης: Βαγγέλης Αραγιάννης

εκτύπωση: ΤΥΠΟΚΥΚΛΑΔΙΚΗ ΑΕ

σε αυτό το τεύχος

03/

Η Περιφέρεια νησί προς νησί

Κύθνος:

Ποιότητα ζωής και τουριστική ανάπτυξη

06/

Μεσαιωνικός μόλος των Μύλων Ρόδου

10/

Εν ολίγοις: Συνεδρίασε η Επιτροπή

Παρακολούθησης του Προγράμματος

11/

Στα βήματα του ΕΣΠΑ

12/

Τα έργα που εντάχθηκαν το τελευταίο
διάστημα

Ποιότητα ζωής και τουριστική ανάπτυξη

Κύθνος

Οι φωτογραφίες προέρχονται από το αρχείο του Δήμου Κύθνου

Λουτρά

Η Κύθνος αν και βρίσκεται πολύ κοντά στην Αττική και παρά τις πολλές φυσικές ομορφιές και τις εξαιρετικές παραλίες της, δεν ανήκει στα πιο ανεπτυγμένα νησιά των Κυκλάδων. Ο σωστός και με σεβασμό στο περιβάλλον σχεδιασμός μπορεί να εξασφαλίσει την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και να σημάνει την εκκίνηση για το αναπτυξιακό άλμα και να την κάνει έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό, χωρίς να αλλοιωθεί η νησιώτικη φυσιογνωμία της. Το ΕΣΠΑ με τη χρηματοδότηση σημαντικών έργων υποδομής στηρίζει την προσπάθεια του νησιού επενδύοντας πάνω από 5,5 εκ. ευρώ.

Χαρακτηριστικά αιγαιοπελαγίτικο νησί στις δυτικές Κυκλάδες, η Κύθνος ή αλλιώς Θερμιά, είναι γνωστή από την αρχαι-

ότητα για τις θερμές ιαματικές πηγές της. Με 92 κόλπους και μικρούς όρμους, η ποικιλομορφία των παραλιών της ικανοποιεί κάθε είδους προτίμηση. Οι δύο όμορφοι παραδοσιακοί οικισμοί, της Χώρας και της Δρυοπίδας, συμπληρώνουν την εικόνα.

Πρώτοι κάτοικοι της Κύθνου λέγεται ότι ήταν οι Δρύοπες με βασιλιά τον Κύθνο, εξ ου και το όνομα του νησιού, ενώ δείγματα ζωής υπάρχουν ήδη από τη Μεσολιθική εποχή. Η ευνομία που χαρακτήριζε την αρχαία Κύθνο είχε γίνει αντικείμενο μελέτης του Αριστοτέλη στο έργο του «Περί Κυθνίων Πολιτείας». Την ίδια ιστορική εποχή οι Κύθνιοι ήταν ονομαστοί για την ενασχόλησή τους με τις τέχνες, τα γράμματα και

Η Κύθνος έχει έκταση 99,4 τ.χλμ και πληθυσμό περίπου 1500 κατοίκους. Πρωτεύουσα του νησιού είναι η Χώρα.

04/η Περιφέρεια νησί προς νησί

Αουσα

τη ναυτιλία. Μάλιστα, λόγω της γεωγραφικής της θέσης έπαιξε σημαντικό ιστορικό ρόλο, αφού αναμείχθηκε στους Περσικούς πολέμους και αργότερα ενάντια σε ρωμαϊκές επιθέσεις. Έκτοτε, από τα χώματά της πέρασαν Φράγκοι, Τούρκοι και Ρώσοι. Πρόσφατες υποβρύχιες ανασκαφές οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπήρχε αρχαίο λιμάνι με παράκτιο οχυρωματικό τείχος και κυματοθραύστη, ενώ τα αρχαιολογικά ευρήματα είναι ακόμα περισσότερα σε όλο το νησί. Στη σύγχρονη εποχή και μέχρι τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, έγινε πεδίο μεταλλευτικής δραστηριότητας.

Σήμερα, ένα σημαντικό ποσοστό των εσόδων των κατοίκων της Κύθνου προέρχεται από τον τουρισμό. Για να διευρυνθεί η δυνατότητα του νησιού να υποδεχτεί ακόμα περισσότερους επισκέπτες, έπρεπε πρωτίστως να εξασφαλιστούν οι βασικές της υποδομές. Όπως λέει ο δήμαρχος κ. Μανώλης Φίλιππας, όταν ο επισκέπτης επιλέγει έναν προορισμό εξετάζει αν ο τόπος αυτός έχει ιατρείο, λιμάνι, δρόμους: «Πρέπει να υπάρχουν οι υποδομές που θα βελτιώσουν το επίπεδο ζωής των κατοίκων, ώστε να δοθεί η ώθηση για την ανάπτυξη του τουρισμού», τονίζει. Προς αυτή την κατεύθυνση στοχεύουν και τα έργα που επιλέχθηκαν για να υλοποιηθούν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη.

Δρόμος Χώρας - Δρυοπίδας

Μέχρι πριν την αποπεράτωση αυτού του έργου, κόστους 2,5 εκ. ευρώ (που ξεκίνησε από το Γ' ΚΠΣ και ολοκληρώθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου) από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, ο δρόμος μήκους 7,1 χλμ. που ένωνε τη Χώρα με το χωριό Δρυοπίδα ήταν χωμάτινος. Σήμερα είναι μια σύγχρονη ασφαλτοστρωμένη οδός πλάτους 7,5 μ., που συνδέει απευθείας και με ασφάλεια τα δύο μεσόγεια χωριά του νησιού παρέχοντας πρόσβαση τόσο στο νότιο μέρος της Δρυοπίδας, στον κεντρικό περιφερειακό δρόμο προς Κανάλα, όσο και στην ανατολική είσοδο της μέσω παράκαμψης.

Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Χώρας

Το νέο ολοήμερο νηπιαγωγείο της Χώρας εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου τον Αύγουστο του 2012 με δικαιούχο την ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ και προϋπολογισμό 370 χιλ. ευρώ. Προβλέπει την κατασκευή ενός σύγχρονου σχολικού κτηρίου συνολικής επιφάνειας 232 τμ., με δύο αίθουσες εργασίας, γραφείο νηπιαγωγών, αίθουσα ύπνου και όλους τους απαραίτητους συμπληρωματικούς χώρους για τη σωστή εκπαίδευση και φιλοξενία των νηπίων. Η σύμβαση με τον ανάδοχο υπογράφηκε τον Μάιο και το έργο βρίσκεται στο στάδιο της υλοποίησης, με προοπτική λειτουργίας τη σχολική περίοδο 2014-2015.

Αποκατάσταση ΧΑΔΑ και εξοπλισμός διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Η χλωματήρη στην περιοχή Λυγαριά λειτουργούσε για πάνω από μια εικοσαετία (από το 1985 μέχρι το 2008) καλύπτοντας 5 στρέμματα με 9.000 τόνους απορριμμάτων. Τον Φεβρουάριο του 2012 εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη το έργο της πλήρους αποκατάστασής της με προϋπολογισμό 660 χιλ. ευρώ. Στο κόστος αυτό περιλαμβάνεται και η προμήθεια του απαιτούμενου εξοπλισμού για την εφαρμογή ανακύκλωσης και κομποστοποίησης, οικιακής και δημοτικής (κάδοι οικιακής κομποστοποίησης, μηχανικοί κομποστοποιητές και φορητοί θρυμματιστές, κάδοι συλλογής υλικών ανακύκλωσης, πρέσα χαρτιού, ειδικές επαχρησιμοποιούμενες τσάντες, ημιυπόγειοι κάδοι κάθεταις συμπίεσης και δημοτικές τράπεζες ανακύκλωσης). Επίσης, προβλέπεται εξοπλισμός προσυγκέντρωσης και συμπίεσης ανακυκλώσιμων υλικών σε περιφραγμένο οικόπεδο. Τέλος, στη διάθεση του Δήμου θα υπάρχουν οχήματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων και ειδικό φορτηγό ανακύκλωσης για την υποστήριξη του προγράμματος διαλογής στην πηγή, καθώς και οχήματος τύπου φορτωτή και φορτηγού οχήματος για την υποστήριξη του προγράμματος ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων, καθώς και την αποδοτική λειτουργία του ΧΥΤΑ που κατασκευάστηκε με πόρους του Ταμείου Συνοχής.

Το έργο της αποκατάστασης του ΧΑΔΑ βρίσκεται στο στάδιο της υλοποίησης, ενώ αναμένεται σύντομα η δημοπράτηση της προμήθειας του εξοπλισμού. Ο δήμαρχος επισημαίνει ότι ήδη έχουν ξεκινήσει ενέργειες προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η ανάγκη χρήσης άρα και ο όγκος των πλαστικών μπουκαλιών, ενώ προγραμματίζεται ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης με μπόνους στα σχολεία του νησιού.

σοκάκι της Δρυοπίδας

Μονάδα αφαλάτωσης στον Μέριχα

Μέχρι στιγμής η ύδρευση του νησιού στηριζόταν σε γεωτρήσεις και πηγές. Σημειωτέον, ότι οι ανάγκες για τη θερινή περίοδο είναι περίπου 3.000-4.000 κυβικά μέτρα, τα οποία αποθηκεύονταν σε δεξαμενές. Το έργο κόστους 1,7 εκ. ευρώ, το οποίο δημοπρατήθηκε τον περασμένο Ιούλιο και ξεκινά τον Οκτώβριο με δικαιούχο την ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ, αναμένεται να δώσει λύση στο πρόβλημα υδροδότησης της ευρύτερης περιοχής του Μέριχα, που οξύνεται ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες. Θα κατασκευαστεί στην περιοχή του γηπέδου ποδοσφαίρου έκτασης 7 στρεμμάτων και περιλαμβάνει την εγκατάσταση δύο συστημάτων αφαλάτωσης, καθένα από τα οποία έχει δυναμικότητα 300 κ.μ. ημερησίως, ενώ έχουν προβλεφθεί και τα απαραίτητα συμπληρωματικά έργα (αγωγοί, αντλιοστάσια, ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, αρχαιολογικές εργασίες), καθώς και η εκπαίδευση δύο τεχνιτών.

Σπήλαιο Καταφύκι

Τα σχέδια δεν σταματούν εδώ, καθώς η Κύθνος τώρα ξεκινά την ένταξή της στον τουριστικό χάρτη, ουσιαστικά και οργανωμένα: «Στόχος μας ως δημοτική αρχή, είναι το νησί να αποκτήσει τουριστική ταυτότητα. Θέλουμε να κάνουμε την Κύθνο να έχει αναγνωρισιμότητα. Αυτά τα δύο τρία τελευταία χρόνια προσπαθούμε και οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνουμε, όχι μόνο να δώσουν τη δυνατότητα στον κόσμο που έρχεται εδώ να περάσει καλά, αλλά και να αποτελέσουν ένα μέσο για την προβολή και διαφήμιση του νησιού μας». Επόμενος στόχος είναι να αξιοποιηθούν μέσα από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα οι ιαματικές πηγές και να αναδειχθεί το σπήλαιο «Καταφύκι», που είναι ένα από τα μεγαλύτερα και αξιολογότερα σπήλαια της Ελλάδας.

Η παραλία Κολώνα

06/παρουσίαση έργου

Μεσαιωνικός μύλος των Μύλων Ρόδου

Ιστορική

μεγαλοπρέπεια

*Οι αεροφωτογραφίες είναι του Νίκου Κασέρη,
ενώ οι φωτογραφίες από το εργοτάξιο προέρχονται
από το αρχείο των Υπηρεσιών του Υπουργείου.*

Η ανάδειξη των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται μέσα σε ιστορικές πόλεις πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε να δένουν αρμονικά με το σήμερα και να αναδεικνύεται η ιστορική συνέχεια από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας. Με αυτή την αντίληψη γίνεται μια ολοκληρωμένη επέμβαση στα οχυρωματικά μνημείων των μολών που βρίσκονται στο μεσαιωνικό λιμάνι της Ρόδου. Το έργο εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013 με προϋπολογισμό 600 χιλ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2010 και υλοποιείται από τη Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Έτσι, σύντομα το σπουδαίο αυτό μνημείο θα επανακτήσει την ιστορική του μεγαλοπρέπεια και θα μετεξελιχθεί σε έναν ζωντανό και πλήρως επισκέψιμο χώρο.

Ιστορικότητα

Στην καρδιά του τουριστικού λιμανιού της Ρόδου, βρίσκεται ο μεσαιωνικός μόλος των Μύλων με το επιβλητικό Φρούριο του Αγίου Νικολάου στο βόρειο άκρο του. Πρόκειται για το θαλάσσιο οχυρωματικό σύνολο του αρχαίου λιμανιού της Ρόδου, εμπορικού στον Μεσαίωνα, κατασκευές μιας μακρινής εποχής που πέρασαν από πολλές ιστορικές φάσεις, άλλοτε πλήρους εγκατάλειψης κι άλλοτε ακέρατης χρηστικότητας.

Η εξελικτική διαδικασία οχύρωσης της πόλης της Ρόδου κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους ξεκίνησε τον 7ο μ.Χ. αι. με τη δημιουργία του πρωτοβυζαντινού φρουρίου ανάμεσα στα δύο κεντρικά λιμάνια της αρχαιότητας. Ολοκληρώθηκε το 1467 με την εκβάθρων κατασκευή του μεμονωμένου οχυρού, γνωστού ως Φρούριο του Αγίου Νικολάου, από τον Μεγάλο Μάγιστρο Πιέρ Ζακόστα. Η πρώτη αυτή οικοδομική φάση διακρίνεται για την καλή ποιότητα των υλικών και την υψηλή τεχνική των κατασκευών, τον κανονικό σχεδιασμό και τη συμμετρία και τις σαφέστατες καλλιτεχνικές προθέσεις στην απόδοση των λεπτομερειών και των χαρακτηριστικών στοιχείων του φρουρίου. Σίγουρα πρόκειται για το πιο σημαντικό από καλλιτεχνική άποψη οχυρωματικό σύμπλεγμα της Ρόδου. Όσον αφορά τον ίδιο τον φάρο στην οροφή του πύργου θεωρείται σημαντικό σημείο αναφοράς της Ρόδου ως ένας από τους παλαιότερους της Μεσογείου. Επιπλέον, οι ανε-

μόμυλοι, δεκαέξι στην αρχαιότητα, βρίσκονται κατά μήκος της ανατολικής πλευράς και, όπως το φρούριο, ήταν κτίσματα στρατηγικά τοποθετημένα ώστε να είναι ανθεκτικά στις αλλεπάλληλες επιθέσεις των βαρβάρων που ήθελαν να κατακτήσουν το νησί.

Στις μέρες μας, στέκουν ως μνημεία της μακράιωνης ιστορίας του νησιού, όχι άψυχα απομεινάρια υπενθύμισης του παρελθόντος, αλλά ζωντανοί οργανισμοί που συνεχίζουν να εξελίσσονται αλλάζοντας ρόλο· σπάνε το φράγμα του χώρου και του χρόνου, αφού η αίγλη τους αφήνει το αποτύπωμά της σε ανθρώπους διαφόρων εθνικοτήτων που προσορμίζουν ή τον περιδιαβαίνουν. Ως τέτοιο αξιοποιείται. Για την υλοποίηση του έργου απαιτήθηκε διεπιστημονική συνεργασία όλων των συναρμόδιων φορέων και επέμβαση υψηλής εξειδίκευσης κατόπιν μελέτης και σωστού συντονισμού. Η οργάνωση εξειδικευμένου εργοταξίου και η δημιουργία τεχνονομίας κρίθηκαν απαραίτητα γι' αυτό επιστρατεύτηκαν αντίστοιχοι τεχνίτες. Την επιστασία την έχει αναλάβει Επιτροπή Παρακολούθησης Έργων με επιβλέπουσα την κα Κατερίνα Ντέλλα, η οποία μας ενημέρωσε εμπειριστατωμένα και αναλυτικά για την αξία και την πορεία του έργου.

Ο μόλος των Μύλων

Με την ολοκλήρωση του έργου, θα παραδοθεί ο μεσαιωνικός προμαχώνας ενταγμένος στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, το έργο περιλαμβάνει την ανασκαφική έρευνα και διαμόρφωση μιας ζώνης προστασίας πλάτους περίπου 10 μέτρων

γύρω από το μεσαιωνικό μόλο των Μύλων, ως περιμετρική ζώνη περιπάτου, ώστε να αναδειχθεί η αρχική κλίμακα του μεσαιωνικού επιθαλάσσιου οχυρού. Προβλέπεται η διαμόρφωση ξύλινου καταστρώματος ως χαμηλωμένου διαδρόμου περιπάτου με επιλεγμένα σημεία θέασης, μέσω των οποίων θα επιτυγχάνεται η συνολική ανάδειξη του μόλου και η οπτική σύνδεσή του με τα υπόλοιπα σημεία αναφοράς του μεσαιωνικού λιμανιού, που σήμερα βρίσκεται ενσωματωμένο στο κέντρο του σύγχρονου λιμανιού της πόλης. Παράλληλα, επιλέγεται η εναλλαγή άνετων βαθμιδών με κεκλιμένα επίπεδα πρόσβασης ΑΜΕΑ και συμπαγή κλιμακωτά καθιστικά διπλής όψεως. Η κατάλληλα μελετημένη ένταξη φωτιστικών σωμάτων στο επίπεδο του περιμετρικού πεζοδρομίου αναμένεται να αναβαθμίσει κατά πολύ τον χώρο με τη νυκτερινή ανάδειξη του μεσαιωνικού μόλου. Επίσης, προβλέπεται η στερέωση και αποκατάσταση του ανατολικού τείχους του μόλου των Μύλων μήκους 250 μέτρων. Φυσικά, θα γίνουν επείγουσες σωστικές επεμβάσεις στο σύνολο των μεσαιωνικών κατασκευών του μόλου. Τέλος έχουν προβλεφθεί και ενέργειες για την ενημέρωση και κατεύθυνση των επισκεπτών σε σχέση με τη λειτουργία του τουριστικού λιμένος.

Το Φρούριο του Αγίου Νικολάου

Το έργο αποτελεί συνέχεια των εργασιών που ξεκίνησαν με χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ. Με την τρέχουσα χρηματοδότηση, θα αποκατασταθεί το διώροφο πυροβολείο και η πρόσβαση στον κεντρικό πύργο,

08/παρουσίαση έργου

στα ανατολικά του περιτειχίσματος, ολοκληρώνοντας την επιφανειακή συντήρηση και στερέωση του ανατολικού αυθεντικού τμήματος του μεσαιωνικού περιτειχίσματος της αρχικής οικοδομικής φάσης του φρουρίου (επιφάνεια 300 τμ), με αφαίρεση των παλαιών λανθασμένων επεμβάσεων και την ανακατασκευή της αρχικής πρόσβασης στον κεντρικό πύργο. Επίσης, επιλεγμένα οχρωματικά στοιχεία θα αποκατασταθούν. Για παράδειγμα, θα κατασκευαστεί ξύλινη ανυψούμενη γέφυρα εισόδου στον πύργο (pont-levis), έτσι ώστε να αναγνωρίζει κανείς την αρχική μορφή του. Επίσης, στην περιμετρική ημιυπαίθρια στοά του ισογείου, θα μπορούν να φιλοξενοούνται κατά τους θερινούς μήνες περιοδικές καλλιτεχνικές ή μουσικές εκδηλώσεις και εκθέσεις αντικειμένων που θα προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες συνθήκες του μερικώς στεγασμένου χώρου. Τέλος, θα διαμορφωθούν οι επισκέψιμοι εκθεσιακοί χώροι και θα επιδιορθωθεί το δάπεδο, με πρόβλεψη για την πρόσβαση ΑΜΕΑ, ενώ θα υπάρχουν ενημερωτικές πινακίδες και πληροφορίες ως αναδρομή της αναστηλωτικής επέμβασης.

Εξέλιξη του έργου

Αξιίζει να σημειωθεί ότι παρ' όλη την αναστάτωση που έφερε η κατάργηση του επιβλέποντα φορέα (Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων) και η μεταφορά των αρμοδιοτήτων στη Διεύθυνση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, η πορεία των έργων δεν επηρεάστηκε καταλυτικά, αφού η πλειοψηφία του προσωπικού άνηκε ήδη στο Υπουργείο. Λόγω της καθυστέρησης που δημιουργήθηκε στις διαδικασίες, η ολοκλήρωσή τους θα παραταθεί για το τέλος

του 2014, μετά από αίτηση που θα υποβληθεί. «Το έργο έχει πάει αρκετά καλά» τονίζει η κα Ντέλλα. «Το μεγαλύτερο μέρος του έργου για το Φρούριο του Αγίου Νικολάου είναι καθαρά αναστηλωτικό και πολύ εξειδικευμένο, καθώς ολοκληρώνεται τώρα το πιο σημαντικό από καλλιτεχνική άποψη τμήμα της πρώτης φάσης του μνημείου, ένας προμαχώνας συμμετρικής μορφής με κανονιοθυρίδες σε δύο επίπεδα. Γίνεται πλήρης αποκατάσταση και για εκπαιδευτικούς λόγους ώστε να έχουμε ένα τμήμα του μνημείου στην αυθεντική του μορφή. Θα είναι πολύ θεαματικό όταν ολοκληρωθεί. Ευτυχώς αυτό δεν έχει σταματήσει, γιατί έχουμε δικό μας συνεργείο και είχαμε προλάβει να ετοιμάσουμε τα λιθωσώματα που αλλάζουν. Οπότε γίνεται μια προσπάθεια με τα υλικά που έχουμε να προχωρήσει όλον αυτόν τον καιρό». Όσο για το έργο του μόλου των Μύλων η υλοποίηση έχει καθυστερήσει λίγο για τους ίδιους λόγους.

Επισκέψιμο εργοτάξιο

Ανάμεσα στα αξιόλογα σημεία της εκτέλεσης του έργου είναι ότι το εργοτάξιο είναι επισκέψιμο χώρος από την πρώτη μέρα, τηρώντας φυσικά τα μέτρα ασφαλείας: «Ο κόσμος μπαίνει μέσα, βλέπει τις εργασίες που γίνονται. Έχουμε κάνει και μια μικρή έκθεση (σ.σ.: σε συνδυασμό με την παραγωγή οπτικοακουστικού προγράμματος σχετικού με την ιστορία και τη σημασία του φρουρίου για την άμυνα της ιπποτικής πόλης) που περιγράφει την επέμβαση, ενώ υπάρχει και μια μακέτα για να μπορεί ο επισκέπτης να παρακολουθήσει την εξέλιξη». Το ευχάριστο είναι ότι ήδη έχει πολύ μεγάλη επισκεψιμότητα: «Ο κόσμος δείχνει ενδιαφέρον, ειδικά για το Φρούριο· είναι το αγαπημένο μνημείο των Ροδίων».

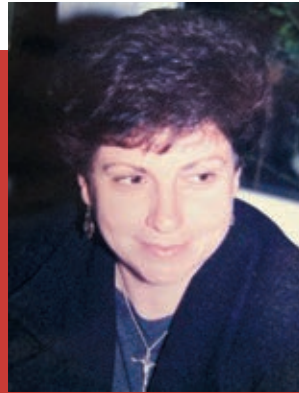
Πολύπλευρη αξία

Όπως εύστοχα σημειώνει η ίδια στην επιστημονική έκδοση “Δωδεκανησιακά χρονικά”, «οι σύγχρονες αντιλήψεις για την αξιοποίηση και την ανάδειξη των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων, που βρίσκονται μέσα στα όρια ιστορικών πόλεων, υποστηρίζουν την ανάγκη αρμονικής και συνάμα λειτουργικής ένταξης των αρχαιοτήτων στο σημερινό πολεοδομικό ιστό. Με αυτό τον τρόπο γίνεται κατανοητή η “ιστορική συνέχεια” της πόλης και η οικοδομική εξέλιξη της από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας». Ένας καλοδιατηρημένος ιστορικός θησαυρός μπορεί να βοηθήσει την ανέλιξη ενός τόπου αν ο στρατηγικός σχεδιασμός προσανατολίζεται προς αυτήν την κατεύθυνση: «Το μνημείο, το Φρούριο, είναι τεράστιο. Έχει πολλές δυνατότητες να γίνονται πολιτιστικές δραστηριότητες. Όσο για τους Μύλους, επιλέξαμε να κάνουμε την περιμετρική ανάδειξη, αυτό που φαινόταν πάρα πολύ άσχημα κι από τα κρουαζιερόπλοια· είναι το πρώτο πράγμα που βλέπει ο επισκέπτης». Όταν κατασκευάστηκε το λιμάνι περιόρισε την θέαση των Μύλων, ενώ με τις τρέχουσες επεμβάσεις «σκάψαμε γύρω γύρω, ξαναδώσαμε το ύψος του μέχρι τα φυσικά βράχια και δημιουργήσαμε την περιμετρική ζώνη που υποδηλώνει την ύπαρξη της θάλασσας», ώστε να αναδειχτεί η αρχαία προβλήτα.

Επίσης, όντας σε καλή συνεργασία με το Λιμενικό Ταμείο, θα λειτουργήσει σε συνάρτηση και με τη χρήση του home port του κρουαζιερόπλοιου που ξεκινάει από τη Ρόδο. Επίσης, έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε η μαρίνα που πρόκειται να γίνει στο Μανδράκι να μπορεί να ενταχθεί στη λειτουργία του μνημείου κι αντιστρόφως.

Τέλος, μετά το πέρας της ανασκαφικής έρευνας, θα προχωρήσει η ολοκλήρωση του σχεδίου διαμόρφωσης, προστασίας και ανάδειξης αυτού του σημαντικού διαχρονικού αρχαιολογικού χώρου της πόλης της Ρόδου ως υπαίθριου μουσείου, με κατάληξη τον Πύργο των Μύλων που έχει δυνατότητα εσωτερικής επίσκεψης. Στόχοι μεταξύ άλλων είναι η αξιολόγηση των στοιχείων προς διατήρηση στο πλαίσιο ανάδειξης της διαχρονικής εξέλιξης του μόλου, η διευθέτηση σημείων θέασης σε διαιλεκτική σχέση μεταξύ τους και τέλος ο τονισμός της τρίτης διάστασης και της σχέσης του αποκομμένου αυτού τμήματος της οχύρωσης με το ευρύτερο οχυρωματικό συγκρότημα και τα λιμάνια. Όπως μας ενημέρωσε η κα Ντέλλα σχετικά με την επόμενη φάση, μπαίνει στους στόχους της επόμενης προγραμματικής περιόδου να διαμορφωθεί το εσωτερικό του μόλου των Μύλων. Η επόμενη χρηματοδότηση θα αφορά κυρίως στη χρήση και την ανάδειξη του μνημείου.

Ο ρόλος του έργου επιβεβαιώνεται για άλλη μια φορά στην ιστορία: Οι Μύλοι και το Φρούριο έχουν συμπαραστάτες ενάντια στις αλλεπάλληλες επιθέσεις του χρόνου και της θάλασσας, ανταποδίδοντας στον τόπο ένα εντυπωσιακό σημείο με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Με τη συντήρησή τους ενισχύεται η ιστορική και τουριστική υπόσταση της Ρόδου, μετασχηματίζοντας μια υποβαθμισμένη και απροσπέλαστη ζώνη σε ζωτικό χώρο της πόλης στην καρδιά ενός από τα πιο σημαντικά τουριστικά λιμάνια της Μεσογείου.

Η Κατερίνα Μανούσου-Ντέλλα είναι αρχιτέκτων μηχανικός, ειδικευμένη στην αποκατάσταση ιστορικών μνημείων και συνόλων και πρόεδρος του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Δωδεκανήσου με έδρα την Κάλυμνο. Είναι προϊσταμένη του Τμήματος

Μελέτης και Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων της Υπηρεσίας Νεοτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δωδεκανήσου. Κύριο αντικείμενο απασχόλησης της από το 1985 μέχρι σήμερα είναι η εκπόνηση επιστημονικών και αρχιτεκτονικών-τεχνικών μελετών καθώς και η εκτέλεση αναστηλωτικών έργων σε μνημεία της μεσαιωνικής πόλης της Ρόδου. Ως μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής Παρακολούθησης Έργων στα Μνημεία της Μεσαιωνικής Πόλης της Ρόδου είναι υπεύθυνη για τον συντονισμό του Τεχνικού Γραφείου του Υπουργείου Πολιτισμού που εκτελεί έργα ενταγμένα στο ΕΣΠΑ Νοτίου Αιγαίου σε επτά μνημεία όλων των ιστορικών περιόδων στη μεσαιωνική πόλη της Ρόδου. Με αυτήν την ιδιότητα, επιβλέπει το «Πρόγραμμα Αποκατάστασης-Ανάδειξης του Μνημειακού Συνόλου των Μεσαιωνικών Οχυρώσεων της Πόλης της Ρόδου».

«Με την ολοκληρωμένη επέμβαση τα οχυρωματικά μνημεία των μόλων γίνονται ένας ζωντανός και πλήρως επισκέψιμος χώρος»

5η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013

Στο Ηράκλειο της Κρήτης πραγματοποιήθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου η 5η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013, καθώς αυτή τη χρονιά Πρόεδρος της είναι ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης (ως γνωστόν η προεδρία περνά κάθε χρόνο με τη σειρά σε μια από τις τρεις Περιφέρειες που καλύπτει το Πρόγραμμα). Στη συνεδρίαση του πολύ σημαντικού αυτού οργάνου, που αποστολή του είναι η παρακολούθηση και η εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και

της ποιότητας υλοποίησης του Προγράμματος, συμμετείχαν ο Περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου κ. Ιωάννης Μαχαιρίδης, ο Περιφερειάρχης Βορείου Αιγαίου κ. Αθανάσιος Γιακαλής και εκπρόσωποι όλων των συλλογικών οργάνων της Αυτοδιοίκησης, των παραγωγικών φορέων και κοινωνικών εταιρών, και των φορέων διαχείρισης και παρακολούθησης του Προγράμματος από τις τρεις Περιφέρειες, τα Υπουργεία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Έγινε αναλυτική παρουσίαση της πορείας του Προγράμματος κατά την οποία επιβεβαιώθηκε η σημαντική πρόοδος που έχει σημειώσει στην υλοποίησή του, με την απορρόφηση να φτάνει σε ποσοστό 62,3%, ξεπερνώντας αισθητά το μέσο όρο του ΕΣΠΑ που βρίσκεται στο 55%. Να σημειωθεί ότι η απορρόφηση στους Άξονες του Προγράμματος που αφορούν αποκλειστικά την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, είναι ακόμη μεγαλύτερη από τη συνολική του Προγράμματος. Η ανοικτή συζήτηση που ακολούθησε επικεντρώθηκε στην πορεία των έργων προτεραιότητας και στην παρακολούθηση των δεικτών (πληρωμών και μέτρησης φυσικού αντικείμενου) με τους οποίους μετρίεται η επίτευξη των στόχων έως το τέλος του έτους, που αυτή τη χρονιά είναι ιδιαίτερα υψηλοί.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, παρουσίασαν αφενός τον προγραμματισμό του Υπουργείου και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν ώστε να προετοιμαστεί το κλείσιμο του Προγράμματος, αφού μπαίνει πλέον στη διαδικασία κλεισίματος (λήγει στο τέλος του 2015) και αφετέρου την πορεία του σχεδιασμού και της προετοιμασίας για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Τέλος η Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση για την αναθεώρηση του Προγράμματος, μέσω της οποίας γίνεται μεταφορών πόρων από τους Άξονες όπου παρατηρείται υστέρηση, προς το Ε.Π. Τεχνική Βοήθεια αλλά και προς εκείνους όπου η υλοποίηση είναι ταχύτερη, προκειμένου να διευκολυνθεί η επίτευξη των στόχων του.

Όπως διαβάσατε στη διπλανή σελίδα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Επιτροπής Παρακολούθησης η συνολική απορρόφηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης & Νήσων Αιγαίου φτάνει στο 62,3%, ξεπερνώντας αισθητά το μέσο όρο απορρόφησης του ΕΣΠΑ (55%). Πολύ υψηλότερο είναι το ποσοστό απορρόφησης για τους Άξονες του Προγράμματος που αφορούν αποκλειστικά την Περιφέρειά μας.

Αυτό βέβαια επαναλαμβάνουμε ότι σε ένα βαθμό οφείλεται και στη μεγάλη υπερδέσμευση που έχει γίνει στον Άξονα 6, όπου περιλαμβάνονται οι επενδύσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου είχαν υπογραφεί συμβάσεις 511,6 εκ. ευρώ και οι πληρωμές έφτασαν τα 290,3 εκ. ευρώ (ποσοστό απορρόφησης 103,7%). Στο ιστόγραμ-

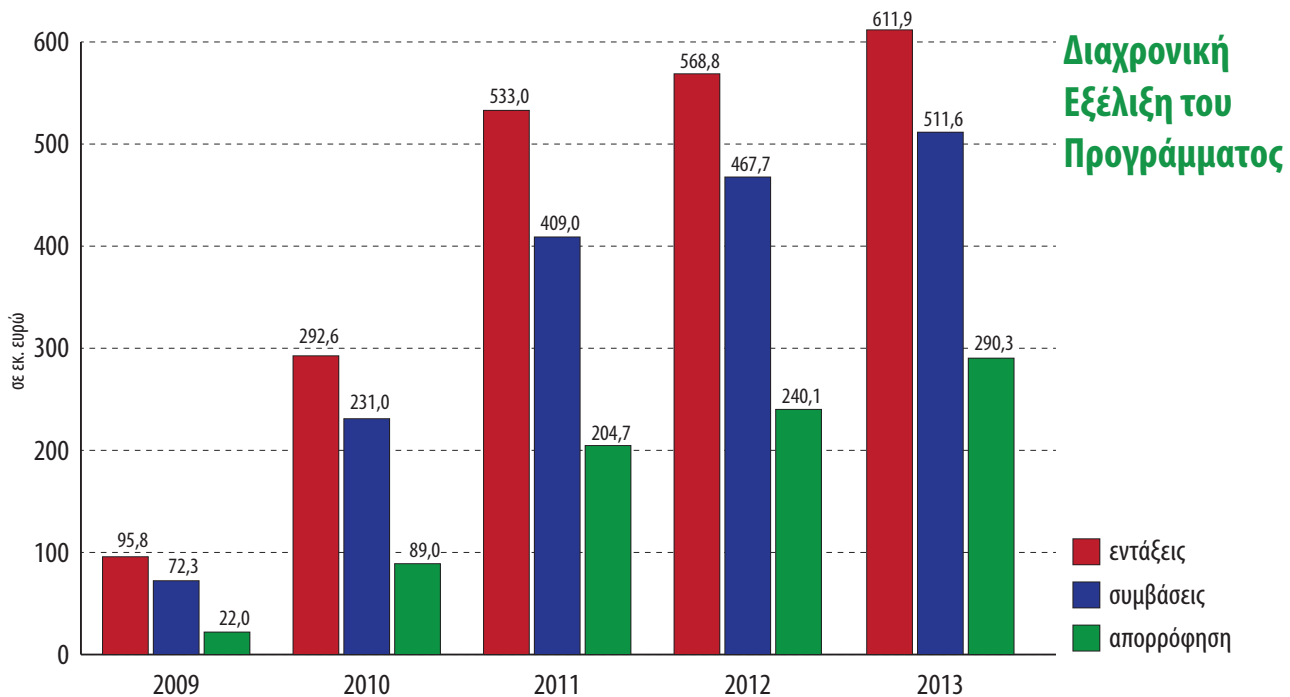
μα που συνοδεύει αυτό το κείμενο απεικονίζεται η διαχρονική πορεία του Προγράμματος, ως προς το μέρος του που αναλογεί στην Περιφέρειά μας και στον πίνακα φαίνεται η πορεία ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Στο ίδιο διάστημα η πρόοδος των δράσεων που διαχειρίζεται η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας ήταν η εξής: είχαν δημοσιοποιηθεί συνολικά 54 προσκλήσεις προς τους δικαιούχους, προκειμένου να υποβάλουν προτάσεις για ένταξη. Από αυτές οι 48 αφορούσαν το Ε.Π. Κρήτης & Νήσων Αιγαίου και οι υπόλοιπες 6 σε δύο τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Συνολικά είχαν ενταχθεί

- Στο Ε.Π. Κρήτης & Νήσων Αιγαίου: 154 πράξεις προϋπολογισμού 238,2 εκ. €, για τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες ύψους 82,9 εκ. €.
- Στο Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού: 4 πράξεις προϋπολογισμού 1,4 εκ. €, για τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες 432 χιλ. € και
- Στο Ε.Π. Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη: 73 πράξεις προϋπολογισμού 103,7 εκ. € για τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες ύψους 19,5 εκ. €.

Στο οπισθόφυλλο υπάρχει αναλυτικός πίνακας με όλα τα έργα που εντάχθηκαν το τελευταίο εξάμηνο.

Διαχρονική Εξέλιξη του Προγράμματος

Πορεία ανά Άξονα Προτεραιότητας

Άξονας Προτεραιότητας	Δεσμεύσεις	Εντάξεις	Συμβάσεις	Πληρωμές
Υποδομές και υπηρεσίες προσπελασιμότητας	40,0	58,3	42,1	29,4
Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα	97,2	357,7	337,3	201,9
Αειφόρος Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής	82,2	110,5	75,7	40,0
Χωρική συνοχή και συνεργασία	54,6	73,3	45,8	16,2
Τεχνική υποστήριξη	6,0	12,1	10,7	2,8
Σύνολο	280,0	611,9	511,6	290,3

Έργα που εντάχθηκαν από την ΕΔΑ της Περιφέρειας στο διάστημα από 1/8/2013 έως 30/9/2013

Ε.Π. Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013

Αξονας α/α	Αξονας Προτερ.	Θεματική Προτεραιότητα	Τίτλος Έργου	Δικαιούχος	Π/Υ Έργου
1	3	30	Εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων ασφαλείας λιμενικών εγκαταστάσεων λιμένα Σύρου	Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Σύρου	1.252.742
2	9	46	Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υφιστάμενης ΕΕΛ Λίνδου Ρόδου	ΔΕΥΑ Ρόδου	906.180
3	9	61	Προμήθεια δύο μικρών λεωφορείων για την πόλη της Ρόδου	Δήμος Ρόδου	348.000
4	9	75	Βελτίωση κτιριακών υποδομών στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Χώρας Νάξου	Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων	464.000
5	9	75	Κατασκευή αίθουσας πολλαπλών χρήσεων του Δημοτικού Σχολείου Άνω Σύρου	Δήμος Σύρου - Ερμούπολης	350.000
6	9	79	Κέντρο σίτισης και παροχής βασικής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην Τήνο	Δήμος Τήνου	899.740
7	10	46	Κατασκευή κεντρικού αποχετευτικού αγωγού ακαθάρτων Οικισμού Στενιών Δ. Άνδρου	Δήμος Άνδρου	670.000
8	10	75	Δημοτικό σχολείο Σίφνου	ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	3.975.718
ΣΥΝΟΛΟ					8.866.381

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στηρίζει ό,τι αξίζει

πρόγραμμα για την ανάπτυξη